

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite:

Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316

email: info@tapiolary.com

5.9.2021

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/12128/2019)

Luonnonsuojeluliitto Tapiola (jäljempänä Liitto) lausuu ilman pyyntöä seuraavaa:

YLEISTÄ

Aluksi Liitto kiinnittää huomiota siihen, että luonnonsuojelulaki nykyisellään, tai edes uudistettuna EI RIITÄ yksinään turvaamaan luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Monimuotoisuuden kannalta tärkeät elinympäristöt ja lajit kuuluvat osaltaan myös metsälain, kalastuslain, vesilain ja metsästyslain, ynnä muiden lakien piiriin, joihin luonnonsuojelulailla ei välttämättä ole ulottuvuutta. Muutoksia tulisi tehdä myös edellä mainittuihin lakeihin, mikä edellyttää ministeriöiden välistä vuorovaikutusta ja yhteistä tahtotilaa. Käytännössä metsälaissa tarkoitettut arvokkaat elinympäristöt ovat luonnonsuojelun kannalta kuollut pykälä, jota ei noudateta, saati valvota. Lisäksi uhanalaisia eläimiä on metsästettävänä riistalajeina, mikä on lajien kannalta täysin kestämatöntä.

Jotta luonnonsuojelulaki ei jäisi pelkäksi kauniiksi tavoitteeksi, tulee samalla päivittää myös rikoslain luonnonvararikoksia koskevat pykälät vastaamaan luonnonsuojelurikoksen ja törkeän luonnonsuojelurikoksen tosiasiallista merkitystä. Lisäksi tarvitaan ympäristö- ja luonnonvararikoksiin erikoistunut yksikkö lain valvontaan, esitutkintaan ja syyttäjälaitokseen tai vähintään tulee taata riittävä koulutus rikosten esitutkintaan, valvontaan ja tuomioistuimiin. Huomionarvoista on, että ympäristö- ja

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

luonnonsuojelurikoksilla tavoitellaan usein myös taloudellista hyötyä, mutta valitettavan usein ne poliisin ja syyttäjän organisaatioissa nähdään ns. B-luokan rikoksina.

LUKU 1

3 §

Luonnon monimuotoisuus tulee määritellä lakiin kuten sen ekologinen määritelmä kuuluu.

5)

Nykyisillä sukupolvilla on tarpeita ja toiveita määrättömästi. Mikä tahansa tarve ja toive ei voi olla toteutettavissa monimuotoisuuden kustannuksella. Lakiin tulee muotoilla ”kohtuulliset” tai ”välttämättömät” tarpeet ja toiveet.

6 §

Mikään kulttuuri ei voi kulttuuriin vedoten hyödyntää luonnonvaroja yli ympäristön kantokyvyn ja aiheuttaa sille vahinkoa. Porojen ylilaidunnus tulee kieltää.

8 §

Sanamuoto ”kohtuudella voidaan edellyttää”, on liian tulkinnanvarainen. Selvilläolovelvoitteen tulee olla esim. toiminnanharjoittajalle täsmällinen.

LUKU 2

Liitto muistuttaa tässä, että luonnonsuojelulaki tällaisenaan ei yksin tule riittämään luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, koska sen tavoitteiden kanssa ristiriitaista lainsäädäntöä löytyy muualta lainsäädännöstä.

LUKU 3

14 §

Biodiversiteettistrategian sekä alueellisen toimenpanosuunnitelman valmistelun tulee perustua parhaaseen käytössä olevaan tieteelliseen tietoon ja toimeenpanoa täytyy resursoida riittävästi.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

15 §

Vapaaehtoiset suojeluohjelmat ovat hyviä, mutta ne eivät voi korvata lakisääteisiä. Suojelu ei voi pohjata pelkästään vapaaehtoisuuteen.

18 §

Viranomaisen on otettava vastaan ja huomioitava kansalaisten havainnot, kuten petolintujen pesät, pesäpuut, liito-oravat ja lepakot ym. ja mahdollisesti varmistettava havainnon oikeellisuus, mikäli sitä on perusteltua epäillä. Ei voi kuitenkaan käydä niin, että esimerkiksi direktiivilajeista saadut havainnot eivät ”ehdi” tiedoksi ennen mahdollisia hakkuita. Viranomaiselle on taattava tähän riittävä resurssi, tai mahdollisuus käyttää luotettavaa konsulttia.

19 §

Luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölajien levinneisyyden, esiintymisen ja runsauden seuranta yhdessä muiden viranomaistahojen kanssa tulee olla standardoitua. Ei voi olla niin, että toisen ministeriön hallinnonalaan kuuluvan eläimen levinneisyysalue ilmoitetaan pelkästään havaintoihin perustuvasta tiedosta, kun kyseessä on laajalti liikkuva laji. Tiedon tulee olla yhtenäistä ja muiden toimialojen tarkoitushakuisesta kaunistelusta tulee luopua.

LUKU 4

Viranomaisen tulee esimerkiksi luonnonhoidollisen laidunnuksen yhteydessä edellyttää laiduntajalta petoaitoja ja laitumen suunnittelua siten, että aitaaminen on mahdollista. Uhanalainen luontotyyppi ja uhanalainen ja/tai luontodirektiivin liitteessä IV oleva petoeläin eivät voi olla suojelutavoitteellisesti ristiriitaisia keskenään. Tässä edellytetään viranomaiselta myös kokonaisharkintaa ja joustoa laidunnettavalta osiolta siten, että aitaaminen on mahdollista. Aitaamista varten tulee myöntää tukea, milloin sitä ei ole mahdollista saada Suomen riistakeskuksen kautta.

LUKU 5

35 – 36 §

Suojelu naura-alueilla käy tehottomaksi, mikäli niitä toistuvasti, vähin erin, pala palalta heikennetään. Arviointiin tulee ottaa mukaan myös aika-aspekti: onko suojelua heikentäviä toimia tehty

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

lähimenneisyydessä? Kun alueita ”nakerretaan” pala palalta, käy suojelu tehottomaksi. Kokonaisvaltainen arviointi pitää toteuttaa myös pieniä, erillisiä heikentämistoimia pohdittaessa: mitä on jo tehty.

Mikäli alueelle ilmaantuu uusia luontoarvoja entisten natura-arvojen lisäksi, tulee ne huomioida (esim. pesimälinnusto), vaikka suojelun perusteena ei olisi ollut juuri linnuston suojelu alun perin.

43 §

Millä tahansa alueella ei voida korvata suojelualueita. Lähtökohtaisesti tällaiseen menettelyyn ei pitäisi voida ryhtyä ensinkään.

LUKU 6

49 §

Määräaikaisista rauhoituksista pitää luopua, ellei sille ole olemassa erityistä lajistollista perustetta (esim. refuugio). Suojelusta ei tule maksaa, ellei suojelu ole pysyvää. Lyhytaikaisilla (20v) rauhoituksilla maanomistaja pystyy ”rahastamaan” valtiota näennäisestä suojelusta ja päättämään suojelunsa avohakkuuseen. Monimuotoisuuden kannalta pitkän aikavälin hyödyt jäävät saavuttamatta.

51 §

6) poronhoito voi merkittävästi heikentää alueen luontoarvoja, jolloin sen tulisi olla luvanvaraista.

52 §

Geologista tutkimusta ei pidä suojelualueilla harjoittaa.

Lupa poiketa rauhoitussäännöksistä tulisi olla voimassa käyttötarkoituksestaan riippuen, (esim. lajistokartoitukset voivat olla pidempään) korkeintaan 2vuotta.

55 §

Kaikki suojelua heikentävä toiminta tulee olla kiellettyä.

LUKU 7

65 §

Valtioneuvoston asetuksessa ei voida perusteista poiketa tieteellisistä määritelmistä.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

67 – 68 §

Luontotyyppien ensisijaisuus ja suojele perustuu direktiiviin, ja kyseiset luontotyypit ovat jo valmiiksi harvalukuisia ja suhteellisen pienialaisia Suomessa. Niitä ei tule mistään lisää, kuten esim. merenrantadyynejä. Näiltä osin luonnonsuojelulaki jää erittäin ohueksi ja monimuotoisuuden suojele suhteen jopa torsoksi. Direktiivin osalta jäsenvaltio voi toteuttaa tiukempaakin suojele. Luontotyyppien uhanalaisuusraportista löytyy harvinaistuvia luontotyyppettä, joiden pelastaminen olisi ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi metsäluonnon korkea ikä olisi myös suojeleuarvo, jota tulisi etenkin eteläisessä Suomessa tarkastella erityisesti suojeletuna.

LUKU 8

73 §

Kyy tulisi rauhoittaa.

76 §

Valtioneuvosto ei voi poiketa tieteellisistä määritelmistä ja perusteluista.

77 §

Pykälän tulee olla velvoittava: ”Valtioneuvoston asetuksella **tulee säätää...**”

LUKU 11

Ekologinen kompensatio ei saa olla ”porsaanreikä” suojelesta poikkeamiselle. Ellei kompensatioon voida taata riittävän tiukkoja ja perusteltuja kriteerejä, sitä tullaan surutta käyttämään mihin tahansa poikkeamistarpeeseen. Nämä tarpeet ovat loputtomia. Vaarana on suojeleverkoston tilan heikkeneminen ja monimuotoisuuden hupeneminen entisestään.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

ERITYISKYSYMYKSET:

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla tulee poikkeuksetta kieltää.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola

Leena Iivonen,
puheenjohtaja

Reija Laurila
varapuheenjohtaja

Lausunnon valmistelijoina: Eila Selvenius ja Pirkko Mattila

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com